

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, June 2, 1981

Nr. 107

BENCALIJS KARIAI NUMALSINO MAISTĄ

VLIKO KREIPIMASIS Į IŠEIVIJOS VISUOMENĘ

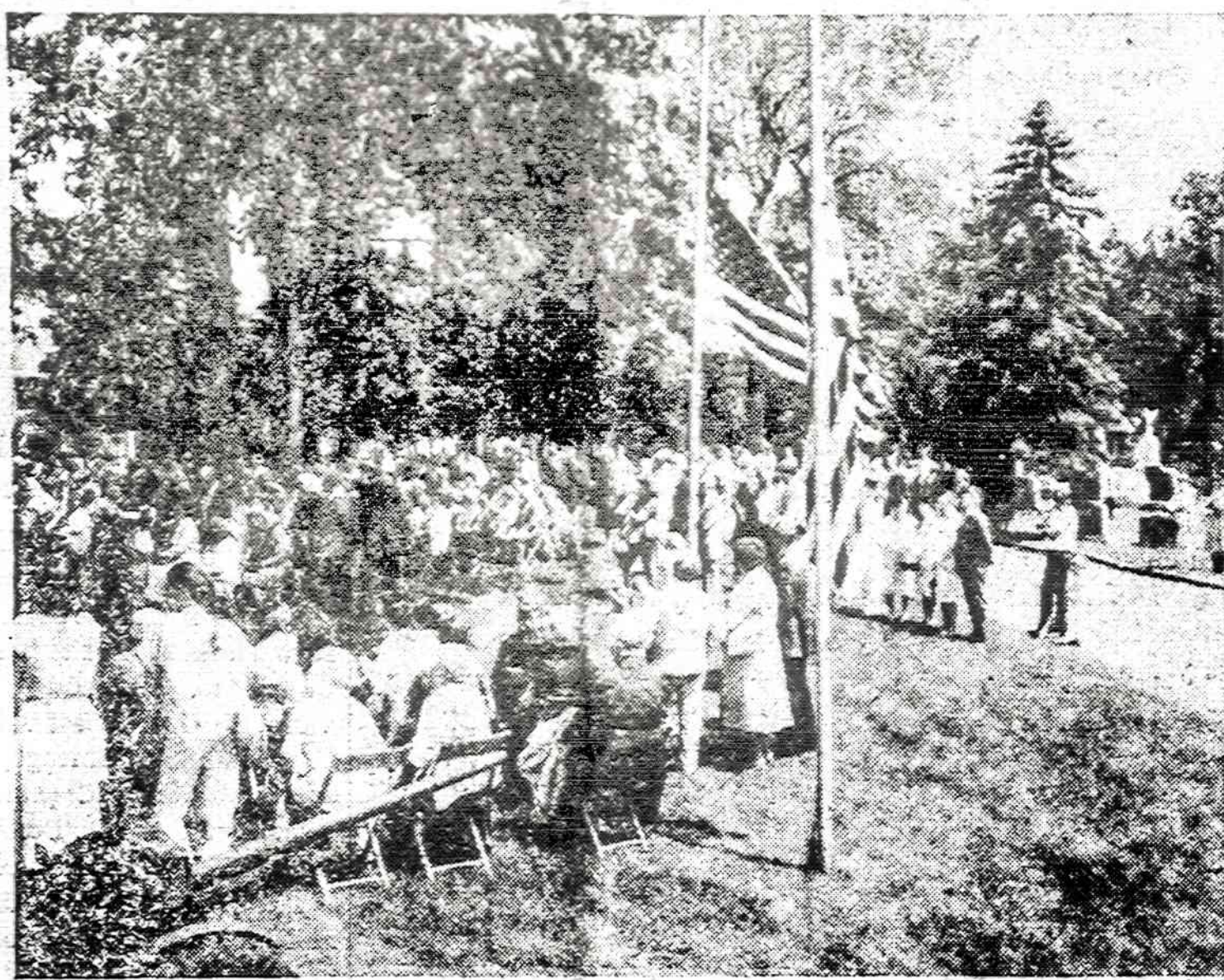
Šių metų birželio mėnesį sukanka 40 metų nuo dviejų svarbių įvykių: pirmųjų didžiųjų išvežimų ir Tautos sukilimo prieš okupantą bei Laikinosios Sukiliminės Vyriausybės sudarymo.

Po vienerių metų sunkios priespaudos ir neregėto deportacijų barbariškumo, patriotiniams sukilėliams sudėjus dides kraujo aukas, buvo paskelbtas Lietuvos suverenumo atstatymas. Po didelio nusiminimo ir beviltiškumo, staiga atsirado viltis: ir entuziazmas apėmė visą kraštą. Nacių okupantams likvidavus Laikinąją Lietuvos Vyriausybę, laisvės kova buvo perkelta į pagrindį, kuriame gimęs VLIKas ir šiandien be sustojimo tebetęsia Lietuvos laisvės atstatymo darbą.

Lietuvių išeivių visuomenė yra kviečiama šiuos tragiškus ir kartu heroiškus įvykius atitinkamai paminėti. Reikia suruošti viešus paminėjimus pagal vietos sąlygas. Ypač reikia stengtis supažindinti mūsų jaunąją kartą su tais istoriniais įvykiais, parodant juos tikroje šviesoje. Be to, reikia stengtis duoti informaciją kitiems spaudai ir radijo stotims, rašyti laiškus laikraščių redakcijoms, savo kongresmanams ir senatoriams, atkreipiant dėmesį į mūsų tautos kovą būti laisviems.

Kiekviena iniciatyva tokius paminėjimus suruošti, vistik kas jos imtusi, turėtų būti visų remiama.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Chicago Lietuvos Tautinių kapinių š.m. gegužės 24 d. Mirusiųjų pagerbimo iškilnių vaizdas. Susirinkusieji klausia kalbų ir giesmių. (Foto: Al Vaitis)

PREZIDENTAS NUŽUDYTAS, BET SUKILIMO BANDYMAS NEPAVYKO

VICEPREZIDENTAS KONTROLIUOJA IR VALDO KARIUOMENĘ BEI VALSTYBĘ

ONTARIO KELIA APDRAUDOS MOKESCIUS

Ontario finansų ministeris F. Miller paskelbė naują biudžetą, kurio išlaidos sieks \$19.4 milijono ir bus 12.6 nuoš. didesnės už praėjo biudžeto išlaidas. Biudžete yra numatytas 997 milijonų dolerių deficitas, nepaisant šmetinio pajamų padidinimo \$603 milijonais.

Nuo šių metų liepos 1 d. provincinis pajamų mokestis bus padidinamas 5 nuoš., o 1982 metais — 9%. Tada jis jau bus lygus net 48% federacinių pajamų mokesčio, beveik pusė Otavai mokamos sumos.

OHIP sveikatos apdrauda nuo spalio 1 d. padidinama 15 nuoš. Tada kas mėnesį šeimos jį pakils nuo \$40 iki \$46, pavieniai apdraudosi nariai — nuo \$20 iki \$23. Metinis OHIP paslaugų pabranginimas šeimoms sieks \$72, pavieniai asmenims — \$36 dol.

Didžioji OHIP apdraudosi imčių padidinimą premjero W. Daviso vyriausybė jau yra bandžiusi ir anksčiau, bet tada jos planus sutrukdė opozicinės partijos, turėjusios daugumą parlamente.

MULĀ CHOMEINI PEIKĖ PREZIDENTĄ

TEHERANAS. — Kaip žino ma, Iranė jau seniai eina kova tarp prezidento Bani Sadr ir premjero Mohammad Ali Rajai dėl galios vyriausybėje. Prieš kelias dienas mulā Chomeini, vyriausias dvasinis vadovas, pasakė ilgą kalbą, piktai pildamas dėl įtakos kovojančios grupės. "Islamo vyriausybės kritikai gali sau keliauti į Europą ar į JAV, kur jiems geriau patiktų", griežtai pareiškė mulā, taikydamas tuos žodžius prezidentui. Chomeini įspėjo, kad tie, kurie bandys pajuokti islamo valdžią, bus paskelbti netiksliais, jų tur tai bus nusavinti ir jie bus baudžiami net ir mirtimi.

— Angliakasių unijos prezidentas Sam Church Jr. pareiškė, kad naujoji darbo sutartis yra gera ir ją angliakasiai priims. Jie gaus 37.5 nuoš. didesnius atlyginimus laike 40 mėnesių.

— Sekmadienį vakarų Graikiją sukrėtė žemės drebėjimas, pasiekęs 4.7 dydžio Richterio skalėje. Nuostoliai neapskaičiuoti, žmonių aukų nebuvo.

— Alžyro užsienio reikalų ministras Mohammed Seddik ir du jo palydovai buvo sunkiai sužeisti lėktuvo katastrofoje. Žuvo trys įgulos nariai.

— Illinois valstijoje RTA finansinė padėtis dar neišsprendžiama.

NEW DELHI, Indija. — Šiandien grupė karininkų, vadovaujamų majoro generolo Nazur Ahmed, puolė Bangladešo prezidento Zia Rahman rezidenciją. Chittagong mieste ir jį žudė. Mūšyje žuvo du prezidento patarėjai ir šeši sargybiniai. Kilimio vadas kvietė per Chittagong radiją į sukilėlių eiles Bangladešo kariuomenę. Si siekimas su užsieniu nutraukti.

Tačiau kariuomenė nepaklūs sukilėlių vado ir liko ištiki vyriausybei. Kraštą valdo prezidentas Abdus Sattar. Paskelbė karo stovį, kol neramumai. Bangladešo kariuomenės štabo viršininkas lttn M. Arshad kreipėsi per sosti Dacca radiją, įsakydamas sileiui vadui mjr. gen. Mazur med tuoju pasiduoti kariuomenės vadovui. Jis pareiškė, gen. Ahmed vadovaujama Reiluinė taryba yra sudaryta kariųjų teroristų organizac Tiger Siddique narių, kurie tytumą rodė Chittagong provincijoje. Jų vadas yra Sh. Bahini.

Bangladešas atsiskyrė Indijos 1971 m. pradžioje. Rahman valdžią paėmė iš A sadat Mohammed Sayem 1 metais, 1977 metais didėle dauguma išrinktas prezide penkeriems metams. Laik zidentavimo: jis konsolid Bangladešo jėgas. Nors li buvo keletą kartų nusiaubus kraštą, tačiau prezidentas gaudavo iš užsienio gausios ramos.

Radžio žiniomis, Chittag miestą užėmė valdžiai ištiki kariuomenė. Sukilimas li duotas.

— Izraelio premjeras Bag kirtvirdienį, birželio 4 d., tikis su Egipto prezidentu war Sadatu tartis dėl Lib krizes. Artėjant Izraelio rams, opozicijos vadas Shri Peres kaltina premjerą, kar su Sadatu susitinka tik rink sumetimais, tikėdamasis g daugiau balsų. Prez. Sadatas žadėjo susitikti su Darbo p jos vadu Peresu Aleksandri M. Begino-Sadato pasimatų įvykis Sinajaus srityje.

— 38 Vežėjų unijos parnai gauna virš 100,000 dolmetinės algos.

— Olandijoje parlamento kinuose premjerą Andrea Agt krikščionių demokratų tija prarado vieną atstovą, valdžios koalicijos partijos gavo mažiau balsų, todėl tekti ieškoti naujos koali Rinkimuose dalyvavo 29 p nės grupės, tačiau didžiaus mėjoja buvo 1966 metais j ta liberalų demokratų pa kuri griežtai kovoja prieš r branduolinių raketų disloka Olandijoje.

ŠIAIS METAIS BUS SURAŠOMI KANADOS GYVENTOJAI

SURASYMAI BŪNA KAS PENKERI METAI

Šiais metais Kanados gyventojų surašymas įvyks birželio 3 d. bus surašyta per 24,000,000 gyventojų ir palies apie 8,200,000 gyvenviečių.

Pirmas gyventojų surašymas Kanadoje įvyko 1666 m. Vėliau sekė kiti ir daugiau detalizuoti surašymai. Ligi 1971 m. gyventojų surašymai buvo atliekami kas dešimt metų. Dabar surašymai organizuojami kas penki metai.

Gyventojų surašymas atliekamas pagal statistikos įstatymą, kuriuo kiekvienas asmuo pareigojamas atsakyti į pateiktus klausimus. Asmenys, atsisakę duoti reikalingas žinias, gali būti baudžiami \$500 ir 3 mėnesiais kalėjimo. Šis įstatymas taip pat garantuoja asmeninių duomenų konfidencialumą. Jų negali panaudoti nė viena valdžios ar privati įstaiga. Šios žinios, be pavardžių, adresų ir telefono

numerio, įdedamos į elektroninius skaitytuvus, kurių surinkti bendri skaičiai yra mikrofilmuoti, spausdinami ir leidžiami viešai naudoti.

Gydytojų surašymas yra reikalingas valdžios įstaigų, prekybos, pramonės, žemės ūkio ir kitų darbų planavimui, šeimos atstovų rajonų nustatymui, kelių pravedimui, pramonės, mokymų, ligoninių ir kitų sričių veiklai.

Šiam gyventojų surašymui duodami paaiškinimai — skelbimai 30 kalbų. Skelbimams yra paskirta \$1,100,000, bet etninė spaudai, radijo ir televizijos skelbimams iš tos sumos, skirta tik \$100,000, nors etninės grupės sudaro trečdali visos Kanados gyventojų.

SUMAZĖJO MAISTO KAINOS

WASHINGTON (AP). — Associated Press žinomis, maisto kainos daugiausia sumažėjo šešerių metų laikotarpyje. Ypač sumažėjo cukraus kainos, kurios buvo neproporcingai iškilusios. Vėliausiais statistikos duomenimis, 10 miestų gegužės mėn. krautuvėse maisto kainos sumažėjo 4.2%. Žymiai atvanga yra kiaušinių ir mėsos kainose.

AP tikrino 14 produktų kainas. Tačiau mėsos kainos yra labiausiai nepastovios ir skirtingos kiekvienoje krautuvėje.

— Prez. Reaganas pirmadienį pareiškė demokratams, kad administracija padarė pakankamai nuolatų dėl mokesčių mažinimo, dabar atėjo eilė demokratams.

— Šeštadienį Cabrini Green butnamio elevatoriuje 13 metų berniokas, grąsindamas peiliu, išprievartavo dvi 12 metų mergaites.

ODISEJA ATVIROJE JŪROJE

HONOLULU (AP). — Kovo 26 d. 21 asmuo 20 pėdų kabine-tiniu greitlaiviu išvyko iš Abaiang į Kiribati salą Gilbert salyne. Vieni keleiviai vyko atostogų, kiti vežė parduoti maisto produktus. Laivas sugedo ir po dviejų mėnesių buvo pastebėtas už 1,300 mylių atviroje jūroje. Tačiau išgelbėta tik 12 asmenų, jų tarpe 6 moterys ir 3 metų kūdikis. 9 asmenys mirė.

Penktadienį žvejų malūnsparnis pastebėjo plūduriuojantį laivėlį, o žvejų laivas išgelbėjo gyvūsius ir nuvežė juos į Truk salos ligoninę. Gėlo vandens keleiviams užteko tik 4 dienas, gi vežamo rindon maisto — apie dvi savaites. Likę gyvi tenkinosi lietaus ir jūros vandeniu, gi maistui naudojo rankomis pagautą žuvį, ryklį imtinai.

Pakrančių sargyba ir suinteresuoti dingusių ieškojo, bet jau buvo užstoję vilties.

IR VEL PRASIDĖJO KOVOS LIBANE

BEIRUTAS. — Libano sostinėje šekmadienį prasidėjo artillerijos dvikova tarp krikščionių falangistų milicijos ir taikų palaikančių Sirijos kariuomenės dalinių. Žuvo nemažiau 20 asmenų ir nemažiau šimto buvo sužeista. Ypač nukentėjo paplūdimio rajonas. Ten žuvo 12 asmenų.

Tuo tarpu Izraelio premjeras Menachem Begin atmetė JAV atstovo Philip C. Habib prašymą nepulti taikinių Libane. Prašymą įteikė JAV ambasadorius Samuel Lewis.

— Atlantas miesto tarptautinis aerodromas paskelbtas kaip gyviausias visame pasaulyje. Anksčiau tą titulą turėjo Čikagos O'Hare aerodromas.

— Lenkijoje padidėjo žmonių išsišokimai prieš Sovietų Sąjungą.

ISKILMINGAI PALAIDOTAS KARDINOLAS VIŠINSKIS

VARSUVA. — Sekmadienį iškilmingai palaidotas Lenkijos katalikų kardinolas Steponas Višinskis, miręs vežio liga ketvirtadienį. Laidotuvėse dalyvavo katalikų ir komunistų vadai, taip pat pasaulinės bažnyčios dignitoriai ir aukštųjų pareigūnai kartu su ketvirtadabio milijono tikinčiųjų miria.

Kardinolas virš 32 metų vadovavo lenkų katalikams ir paruošė kelius išrinkti dabartinį popiežių Joną Paulių II. Katedroje buvo giedamos patriotinės giesmės ir himnai.

Dabartinis Lenkijos pirmininkas kard. Franciszek Macjarski pareiškė, kad seks kardinolo Višinskio pėdomis. Popiežius Jonas Paulius II išleistame specialame pareiškime apgailestavo, kad negali dalyvauti laidotuvėse, bet atvyks Lenkijon vėliau.

— Brežnevas, kalbėdamas bankete Jordano karaliaus garbei Maskvoje, reikalavo šaukti plačią konferenciją aptarti Artimųjų Rytų padėčiai. Toje konferencijoje turėtų dalyvauti Sovietų Sąjunga ir PLO, pažymėjo Brežnevas. Jis dar pridėjo, kad taika rajone įmanoma tik tuo atveju, jei Izraelis atsisakys savo agresijos politikos.

— Didžioji Britanija daro pastangų ištraukti iš jūros dugno Arktikos vandenynė didelį kiekį aukso.

KALENDORĖLIS

Birželio 2: Marcelinas, Ansktė, Nadmė, Gegužis, Vieversis, Saulė teka 5:17, leidžias 8:19. Oras saulėtas, šiltas.

Dr. KAZYS BOBELIS, VLIKo pirmininkas, šių metų gegužės 14 dieną kalbą Senato rūmose, Amerikos Balso Lietuviškojo skyriaus 30 metų sukakties paminėjimo proga.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

KAI PACIENTAS NEKLAUSO GYDYTOJO NURODYMŲ

70% pacientų neklauso gydytojo nurodymų, iš likusių 30% pusė po kiek laiko irgi nepildo gydytojo nurodymų, o visi nori būti sveiki.

(Liūdna mediciniška tiesa)

Genys margas, o pacientai dar eina išvados, kad trys svarbiausios priežastys lenkia paciento pildymą ar nepildymą gydytojo nurodymų. Tos trys priežastys yra sekančios: 1) paciento asmenybė (jo nusiteikimai, jausmai); 2) paciento atsinešimas — bendravimas su gydytoju; 3) pacientui patartas gydymas. Minėtame pasitarime buvo aptartas gydytojo vaidmuo mazinant paciento neklusumą, neprisilaikymą jam nurodyto užsilaikymo jo ligos metu.

Pasitarimo metu turima naujų vaistų, imama, naujoviškai rūpinis apsauga nuo susirgimo ir paciento gyvenimo būdo pakeitimui bei paciento teisėmis. Tie dalykai padėjo atkreipti dėmesį į paciento klusumą ar neklusumą gydytojo nurodymų. Ypač toks dėmesys dabar atkreiptas gydytą pakeltą kraujospūdį (hypertensiją). Minėtai tyrimais susekta, kad kai sergantis esti patenkintas savu gydytoju, jis prisilaiko jo nurodymų. Čia labai svarbu paciento nusiteikimas savo ligos atžvilgiu. Kai žmogus mano, kad jis yra linkęs sunkiai ligai, jis, greičiausiai, pildo duotus nurodymus. Labai daug padeda mi-

nėto klusumo reikale sergančiojo paslaugai šeima ir tokie draugai. Ilgas ir sunkus gydymas skatina paciento neklusumą.

Prisiminę, kad ilgas ir pastangų iš paciento reikalaujantis gydymas skatina jo neklusumą, ypač kai jam prisieina imti didesnę kiekį įvairių vaistų. Didina paciento neklusumą jo vėnišumas, nuo kitų priklausomumas ir baimingumas (anxiety). Nepamirština, kad piktymas gydytojo nurodymų yra sudėtingas dalykas. Kuris kitaip galvoja, tas klysta. Tas pats pacientas vienoje ligoje gali paklusti gydytojo nurodymams, gi kitoje negalėję gali visai neboti jo patarimų. Jie nustoja klausę gydytojo nurodymų, kai ima jaustis geriau, arba kai dėl vaistų pašalinio veikimo jiems susidaro nemalonumų.

Žmogus ligonio rolėje

Kai kurie pacientai pasima ligonio rolę ir nenori jos mesti. Mat, tokiems sergant, jais daugiau rūpinasi kiti. Be to, sergantis gauna atlyginimą — kompensaciją už sirgimą bei už nepajėgumą būti sveiku. Tokie veikia būti kitų aprūpinami vien dėl to, kad galėtų imti vaistus — chemikalus. Tokie eina pas gydytoją ne dėl to, kad norėtų pasveikti, bet dėl to, kad galėtų toliau chemikalus vartoti. Bus ir tokių neklaudų, kurie norės vien diagnozės, tokiems gydymas yra nesvarbus.

Kaip neklaudžadas paversti klaužadomis

Norint padidinti paciento klusumą jo gydyme, reikia turėti galvoje tokios negerovės sudėtingumą. Nieko nepadės paciento gasdinimas, girdi — jei neklausysi mano nurodymų, nepagysi ir greit mirsi... Gasdinant pacientą, neatsiekiama nieko teigiamo. Tada pacientas jaučia dar daugiau pažeistas, jis

ima neigti savo ligą. Tada, žinoma, jis atsisakys bet kokių gydymų. Sakysim, tokį pakeltą kraujospūdį turintis, atsisakys priimti vaistus, jeigu jis baiminsis kiekvieną kartą kai piliulę nuo tos ligos dės savo burnon.

Minėti tyrinėtojai mano, kad paciento klusumas gydytojo nurodymams gali būti padidintas, pagerinus gydytojo su paciento santykiavimą. Taip pat padeda padidinti minėtą ligonio klusumą išaiškinimas apie gydymą ir to gydymo supaprastinimas. Reikia paprašyti sergančiojo šeimą ir draugus bendradarbiauti su gydytoju ligonio tvarkyme.

Gyd. Heller tvirtina, kad ligonio klusumas, esant jam ligoninėje, yra svarbiausias dalykas medicinos ir psichiatrijos riboje. Ligoniniui esant, ligoninėje, trukdo gydymą rasiniai ir klasiniai slėksčiai, jie didina paciento nepasitikėjimą ir baimingumą, ypač sergant rimta liga, sakykim, tokia kaip vėžys. Ligoninėje iš paciento laukiama kartais priguilmingumo ir vaikiško atsidavimo, o kitu kartu — suaugusiojo elgesio.

Paciento klusumą skatinančios pastangos turi būti savitos

Reikia kiekvienam ligoniniui atskaidyti — savitai didinti jo klusumą. Būna pacientų nepriklausomų, priklausomų, reikalaujančių ir nemandagių. Kiekvienas jų reikalauja individualaus — savito prie jų atsinešimo. Ligoninėje esant pacientui, visas ligoninės personalas turi būti paslaugus. Menkas valgis gali apsunkinti gydytojo ir seserų darbą. Visi ligoninės tarnautojai turi turėti galvoje tiesą, kad ligonis kentės ir mirs, jei jis bus paskatintas nebendradarbiauti su gydytoju.

Kartais ligonis savu noru išsirašo iš ligoninės, prieštaraujant gydytojui. Tai didžiausio laipsnio paciento neklusumas. Toks ligonio elgesys yra suardymas bendradarbiavimo su ligoninės personalu. Geriausiai pasiegs gydytojas, sakydamas tokiame ligoninėje apsidžiaučiam prieš medicinišką patarimą, kad ligonis turi gauti geriausią gydymą ir jis stengsis tokį gydymą jam suteikti.

Tiems pacientams, kurie vertina savo nepriklausomumą ir šiausiai prieš bet kokį suvaržymą, reikia duoti darbo, bendradarbiaujant jo gydyme. Reikia atsiminti, jog kai kuriems pacientams bendradarbiavimas jų gydyme sukelia baimingumą. Su tokiais reikia būti atsargiems, norint juos įtraukti į darbą jų pačių gydyme.

Išvada: Svarbiausias žmogaus turtas yra jo asmenybė, jo nusiteikimas, jausmai. Tik normalios asmenybės žmogus pajėgia žmoniškai gyventi. Toks visada paklausys inžinieriaus statybos reikaluose, paklausys menininko meniniuose dalykuose, o gydytojo — sveikatos srityje. Be žmoniškos asmenybės — nėra žmogui sveikatos, nes toks nepajėgia pildyti gydytojo nurodymų, net ir sunkioje ligoje.

Asmenybė yra sudėtingos smegenų veiklos pasireiškimas išorėje. Toks žmogaus turtas įgyjamas gerų tėvų priežiūroje esant nuo pat mažumės. Dabar pensininko amžiaus sulaukus, mes negalime grįžti vaikystėn ir reikiama tvarkyti savą asmenybę, kuri buvo nesulipdyta reikiama. Už tai mes stenkimės save suimti, nagam ir kaip galima geriau pradėti elgtis visame kame, įskaitant ir gydytojų nurodymų pildymą. Maž, kiekvienas žmogus turi gerio bent kibikstėlę savyje, išpūskime tą kibikstėlę į gerąką liepsną. Tada mes pradėsime daug žmoniškiau elgtis visose mūsų gyvenimo srityse.

Nelaiskime savos sveikatos suvienkinti įvairiais netekusiais papročiais. Vienas tokių pensininko elgesio yra nebijojimas sveikatos: užsisėdėjimas, neveiklu-

BUS PAGERBTAS STASYS P. BALZEKAS

Stanley Balzekas

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus, kaip kiekvienais metais, taip ir šiais, ruošia metinį savo banketą, kuris bus birželio 21 d., sekmadienį, Drake viešbučio Gold Coast salėje 140 E. Walton St., Chicagoje. Pradžia 6:30 val. vak. (kokteiliai). Vakarienė 8 v. vak. Banketo vadovaus STASYS BALZEKAS III.

Tokių banketų metu Lietuvių Kultūros muziejus vienkartinę pagerbą ir pasižymėjimą žinomą asmenį. Šiais metais ta garbą atitenka STASIUI P. BALZEKUI (Sjr.), įvertinant jo veiklą kultūrinėje, visuomeninėje ir prekybinėje veikloje, kaip "Man of the Year."

Stasys P. Balzekas gimė 1893 m. Lietuvoje. Pramokęs kalvio amato Lietuvoje, atvyko į JAV 1912m. tikslu pramokti dar daugiau amato srityje ir grįžus Lie-

tačiau, pamėgo šį kraštą ir pasiliko jame gyventi. Chicagoje pradėjo dirbti kaip kalvis, vėliau atidarė mėsinę, dar vėliau net tris mėnesines turėjo. Siekdamas daugiau mokslo, jis įstojo į Valparaiso universitetą, Ind. 1919 m. Dar lankydamas universitetą, jis buvo operatorius kino teatruose ir pardavinėjo automobilius. Grįžęs Chicago, jis vertėsi baterijų gamyba ir pardavinėjo automobilius. Gi 1926 m. atidarė naują automobilių parduotuvę 4030 Archer Ave. Nuo 1933 m. iki

dabar yra Chrysler - Plymouth agentas ir vienas iš seniausių automobilių pardavimo savininkų Chicago mieste.

Stasys P. Balzekas ir jo žmona Emilija yra veiklūs lietuvių tarpe, tiek visuomeninė, tiek kultūrinė prasme. St. P. Balzekas buvo vienas iš steigėjų Lietuvių Kultūros muziejaus ir nuolatinis finansinis jo rėmėjas. Jis buvo pirmininkas Lietuvių Prekybos Rūmų, Balzeko mašinų prekybos direktorių pirmininkas ir kitų organizacijų narys. Jis turi vieną sūnų Stasį Balzeką Jr. Balzeko mašinų parduotuvės prezidentas bei įkūrėjas ir prezidentą Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus, kuris yra daugelio kitų organizacijų narys arba direktorius. S. P. ir Emilija Balzekai turi trejetą vaikų, būtent: Stasį III, advokatą, tarnaujantį aukštoje pareigose Balzeko automobilių prekyboje, Robertą — "Options Market" tarnyboje ir Karolę Renę, Emory universiteto business administration" studentę, kuri yra Emory muziejaus valdybos narė.

J. P-kas

Atsiųsta paminėti

• VILTIS (Hope), tautosakos ir tautinių šokių žurnalas, birželio-rugpjūčio numeris, 38 psl. Leidžia ir redaguoja Vytautas F. Beliajus. Šiame numeryje Kaukazo tautų ir Georgijos tautiniai šokiai. Rūta Girdauskaitė aprašo Gintaro ansamblių gausiai iliustruotų straipsnių, įdėta Spindulio tautinių šokių grupės vedėjos Onos Razutienės ir Danguolės Razutytės nuotrauka. Daug informacijos išskelbimų apie tautinių šokių šventes ir išvykas bei gastroles. Viltis yra įdomus žurnalas. Metams kainuoja \$7, kitur \$8, atskiras numeris \$1.50. Adresas: VILTIS, P.O. Box 1226, Denver, CO 80201.

SMALSUOLIS

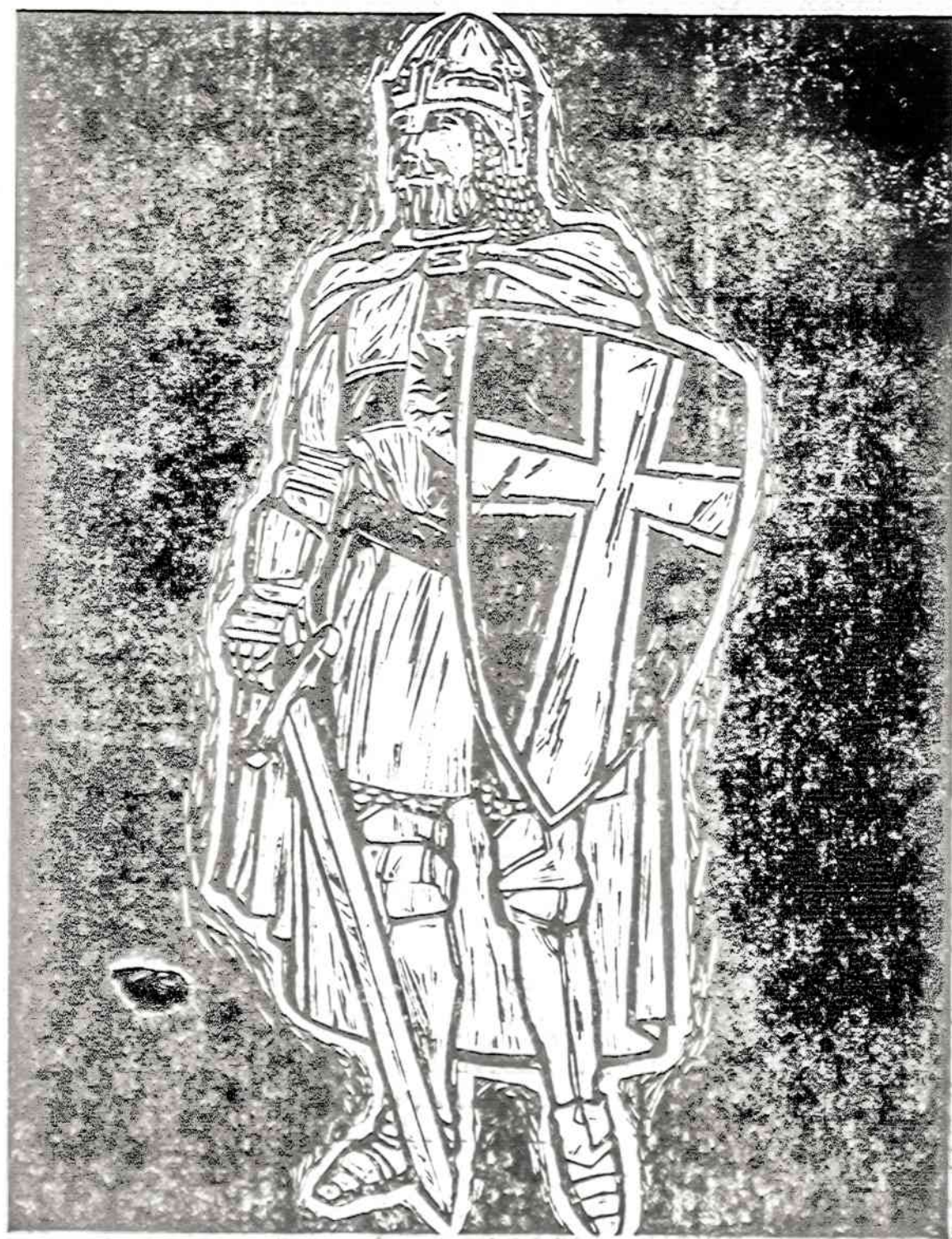
— "Sveiks, bičiuli, kur buvai?"
— Žvėrine vaikštinėjau;

Visą pusdienį praleidau aš tenai,
Viską atidžiai išžiūrėjau
Atspėti negali koks jo idomumas,
Gausybė paukščių, žvėrių, žvėrelių aš ten mačiau;
Juo bežiūrėdamas aš net gerokai pavargau.
Jie cypia, urzgia, kužda, kniaukia,
Dovanų iš lankytojų vis laukia,
Vabzdžių ir peteliškių, pilni langai;
Vieni kaip deimantas blizkioja,
Kiti savo spalvoms vilioja;
Yra tokių mažų, kad juos vos užmatai".

— "O dramblių ar matei?"

Kaip jis tau patiko?
Ko gero pamanei, kad kalnas atsirado?"
— "Bet argi jis ten būt galėjo?"
— "Na, kaipgi; daug kas jį ten jau apžiūrėjo"
— "Nors visur ten išvaikštinėjau,
Bet, deja, dramblio aš visai nepastebėjau".

(V. Petrakis, Pasakėčios, 217 psl., kaina \$3.)
gaunamos Naujienose

LIETUVIŲ OPERA • 25m. SUKAKTIS
PONCHIELLI OPERA

I Lituanai

1981m. birželio mėn. • 13d., 8v.v. • 14d., 3v.p.p. • 20d., 8v.v.

Marijos mokyklos auditorijoje, 67th & So. California Ave., Chicago

Bilietai: Vaznelių prekyboje. 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629 • 471-1424

Kviečiame visus ir iš visur, dalyvauti spektakliuose

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5%
APR

Pay and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSUR.D

Mutual Federal Savings and Loan

222 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KARASIMAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Iš lietuviškų kurjorų Čikagoje

NEDALYVAUS "RECENZENTAS"

Balandžio 26 dieną Čikagos Jaunimo Centre buvo vietinių dainininkų koncertas. Koncerte dalyvavo žymios dainos meno pajėgos, kurių dauguma yra operos solistai ir solistės. Publika buvo sužavėta jų dainavimu ir ilgi aplodismentai buvo publikos susižavėjimo įrodymas. Publikai net skaudėjo delnai nuo plojimo, o kažin kokiam muzikos vertintojų tarpe negirdėtam Mykolui Drungai niežėjo pirštai dėl pagundos parodyti storą špagą koncerto dalyvams ir nuneigti publikos aplodismentus.

Apsėstas kritikavimo geidulių (tam tikra grafomanijos rūšis) Mykolas Drunga išperėjo koncerto apžvalgą ("Draugas", Nr. 102) "Čikagos solistų sutelktinis koncertas".

Kaip kiekvienas dilektantas, Mykolas Drunga rašo drąsiai ir įžūliai. Stengdamasis pridurti daugiau svorio savo rašiniui, jis iškilmingai vadina save daugiskaitos "mes" titulu, nors atstovauja tikrai save vieną.

Jis įžūliai niekina operos solistą Algirdą Brazį tokiais posakiais: "Gerbdami patikimiausio mūsų baritono amžių ir nuostabią patvarumą, ir mes nepykstame per daug už išskopas kantilenas, už apdusius frazių galus, už žodžio "platų" išstėtimą "Kornelijų varpų" arijoje, už švelnumą nebuvimą, dainuotojant "o dolcezze perduti" Renato arijoje iš "Kaukių baliaus".

Kantilena yra dainavimo būdas. Negali būti išskopos kantilenos, nes tai skamba kaip nesąmonė, kaip "nesviesuotąs svestas". Italiskus gi žodžius reikia perrašyti be gramatikos skandalo.

Jeigu jau Algirdas Brazis steno "dūsavo" dainuodamas, solistė Rūta Pakštaitė kritikmano akimis atrodo šitaip:

"Tik ar jos balsas truputį ne per giliai pastatytas? Ar nėra pavojaus, kad gali būti visai į gerkle suvartytas?"

Ir kur buvo Rūtos Pakštaitės dainavimo mokytojai, kurie nesitarė su Mykolu Drunga kaip išvengti pavojaus "suvaryti balsą į gerkle"? Kuo remia kritikuojamas tą arogantišką atentatą prieš jaunąją dainininkę? Kur Rūtos Pakštaitės dainavimo būdo ir balso kvalifikaciją nagrinėjimas? Tik šiurkšti ir niekinanti pastaba negirdėt omuzikos recenzijose termino: "į gerkle suvartytas balsas"! Jausdamas įrodymo srityje savo impotenciją Mykolas Drunga įsileidžia į dainininkės dikcijos dergiojimą, į

"žodžio artikuliaciją" pašaipas. Soves į Rūtą, kaip turkas į po piežių, ir nepajėgdamas savo įtarinėjimo pagrįsti, kritikomanas mėtė pėdas, postringaudamas apie tariamus dikcijos defektus ir apie tariamai silpną tarimą.

Stefanas Wicikas ir Algirdas Brazis dainavo duetą, bet...

"Nesigirdėjo kokio subtilumo ir niuansavimo; abiejų vyrų dainaminė skala judėjo tarp fortissimo ir forte".

Lietuviškai reikia sakyti ne "nesigirdėjo", bet "nebuvo girdėti". Išėina, mūsų nuostabai, kad operos meistrai visiškai nesuprato savo rolių prigimtį ir nesugebėjo interpretuoti savo muzikinių partijų! Jie, esą, plėšė ariją kaip įsilinksminę vakaruosninkai! Kas gali pritarti tokiam įžiūliam šmeižui? Šuniukas aploja dramblį, norėdamas kad jį pamatytų galintį ir dramblį užpulti...

Mėtydamasis tarp jo prasimanų terminų, tarp "muzikinių linijų" ir "balso linijos", tuščiažodžiaudamas "spalvingais niuansais emociniame pergyvenime", pakaltina Neriją Linkavičiūtę "aukštųjų gaidų forsavimais", griozdišku keturiasdešimt penkių žodžių sakinių nušakę Danos Stankaitės dainavimą, kritikomanas neriasi iš kailio, segiodamas dainos žmoniškumą tokiu jų dainavimo epitetu: "turėjo išpausti", "išstėnėję", "dūsavo", "atakuodavo klau sytojų ausų būbnelius".

Ausies plėvelė-membrana lietuviškai vadinama BŪGNELIU. Mykolui Drungai membranos vietoj yra "Būbnelis"! Tokiu atveju per tuos unikalius būbnelius jam ir visas koncertas buvo "be spalvingų niuansų emociniame pergyvenime".

Savo "recenzijoje" šis būbnelių meistras paguodžia koncerto akompaniatorių Alvydą Vaisaitį: "pozityvus rūpestingumas leido pastariesiems (koncerto solistams) išsiskleisti geriausiomis jų savybėmis".

Bet gi niekindamas solistus Mykolas Drunga kaip tikrai ir parodė, kad akompaniatorius neturėjęs nė minimalios įtakos į solistų "geriausias savybes", leisdamas ir "stėnėti", ir "dūsauti", ir "balsą stumti į gerkle", ir "atakuoti ausų būbnelius".

Vietoje ausų būbnelių "būbneliais" apsiginklavęs Mykolas Drunga šitaip, "playboy" tradicijoje, aprašo solistą Algį Griukiną: "į gerkle suvartytas balsas".

Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis

DR. V. SRUOGIENE

KUNIGAİKŠCIO KĘSTUCIO ŠEIMA

(Tęsinys)

Po to Kęstutis davė Patirgū kitą žemę valdyti. Kokia tai buvo žemė — žinios nėra. Nuo to laiko nieko apie Patirgą nebeįrašė. Yra pėdsakų, kad jis turėjo du sūnus — Aleksandrą ir Joną.

Vaidotas įamžino savo vardą didvyrišku Kauno pilies gynimu 1362 m., bet pateko į klydę.

"Jei R. Pakštaitės akivaizdoje labai įtikinamai suvaidino primokusį berną, netruvojantį suvilioti kad ir trylikos metų mergelę".

Ar tai buvo vaidinimas... for adults only?

Ir šitokią nešvankią pusprografinę grafomaniją turime priimti kaip koncerto — puikaus koncerto — recenziją?

B. R. ne

ko jis vyko pas vokiečių imperatorių? Atsakymas, ročosi, gan paprastas: pakėlęs kardą prieš tėvą ir dėdę, į Lietuvą grįžti nebegalėjo, o su Vokietijos imperatoriumi jį rišo gan artimos giminystės saitai, nes Karolis IV žmona buvo Aldonos Gediminaitės anūkė (Gedimino duktė Aldona ištekojo už Lenkijos karaliaus Kazimiero Džidžio, jos duktė Elzbieta — už Pamarjo šetino kunigaikščio Boguslovo, o šios dukė — už Karolio IV). Ten maistininkas ir šuširado riešobist.

Įdomus yra Bu'auto sūnaus Vaidoto likimas (jis taip pat yra žinomas Džidžio kunigaikščio Iono vardu). Vos 16 metų amžiaus būdamas netrukus po tėvo mirties, 1381 m. jis išvyko į Vakarų ir nuo 1381 iki 1387 m. studijavo garsiajame Prahos universitete, o 1401 m. buvo jau Jogailos įkurtojo Krokuvos universiteto rektorius (antrasis rektorius iš eilės). Taip tad Kęstutis anūkas išliko kaip pirmas žinomas mums lietuvis, išėjęs augstąjį mokslą, ir pasireiškė kaip mokslininkas, profesorius.

Reikia stačiai stebėtis, kad iki šiol jokio rašytojo dėmesio nepatraukė laikotarpis tarp 1350 ir 1377 m., kada sėnojoje arba Augustoje Trakų pilyje ir pusiasalyje augo ir brendo gražus Kęstutis ir Birutės vaikų būrys. Bendraudami su Vilniuje gyvenusiais jaunesniaisiais Algirdaičiais (antrosios jo žmonos, Julijonos, vaikais — Jogaila, Skirgaila, Kaributu, Lengveniu, Karigaila, Vygandu, Švitrigaila ir jų seserimis Marija bei Alena), medžiodami ir linksmindamiesi su jais, jie turėjo pripildyti niūrius Vilniaus ir Trakų pilių mūrus skaidrių jaunystės juoku, kuris aidėjo po apylinkės girias.

Tiek jaunimo vien iš pačių Gediminaičių, o kur dar kiti kunigaikščiai, jų žmonos, kaip Ona Vytautienė, jų amžininkai ir bendrai, palydovai, šaunūs Lietuvos bajorai ir vokiečių ordino padedamas norejęs, užgrobti vyriausiąją valdžią Lietuvoje. Betgi Vilniaus vietininkas Diršūnas samokslą susekė ir Butautą uždarė į kalėjimo rūšį. Kažkio Survilos ir kitų padedamas jisai pabėgo. Atsidūręs Karaliaučiuje buvo pakrištytas, žygiavo kartu su kryžiuočiais į Lietuvą iki Ukmergės ir Vilniaus, pagaliau nuvyko į Prahą pas Vokietijos imperatorių Karolį IV Liuksemburietį. Čia jis ilgai jo dvare gyveno, įstojė į Jerichono vienuolyną ir 1380 m. pasimirė. Daug buvo speliota

drobes... Jau tada mūsų moterėlės garsėjo savo nagingumu, net 15 amž. lenkų kronikininkas Długosas apie tai mini su dideliu pripažinimu. 1376 m. Danutė buvo leidžiama už Mazovijos kunigaikščio Jonušo — Trakų pilies turėjo užti vestuvine puota. Maža, labai maža apie tą laiką nežnoma — užtai poeto, beletristo vaizduotei galima duoti laisvą valią.

Visas Kęstutis gyvenimas buvo pažvestas Lietuvai, visų jo vaikų likimas ta pat prasme sprendžiamas.

Duktė Danutė politiniais sumetimais buvo išleista už kaimyninės Mazovijos kunigaikščio Jonušo. Apie jos gyvenimą tiek nežnoma, kad ji per krikštą gavo Onos vardą ir kad mirė beveik 1429 m. Varšuvoje (tuomet tai buvo tik maža Mazovijos kunigaikštystės pailė).

Jaunosios Ringailės Elzbiotos gyvenimas buvo neramus ir tragiškas. Kadangi Vytautui atrodė naudinga, kad ji ištektų už Mazovijos Plocko kunigaikščio Henriko, ji pakluso savo brolio valdovo valios, ir gal būt, savo širdies balso. Šito Plocko kunigaikščio Henriko tėvas Žiemovitas buvo vedęs Silezijos kunigaikštystę, kuria paskui įtarė buvus jam neįtikimą ir, nepaisydamas jos aiškinimosi, ją nužudė. Neseniai prieš tai gimusių kūdikių Henriko išmetė į kaimą, nes manė jį buvus ne jo sūnumi. Tačiau Žiemovito duktė tą berniuką užaugino, o kai įsiai paaugo, pasirodė visai panašus į Žiemovitą. Tada tėvas suprato savo klaidą, pripažino savo sūnumi ir rūpinosi jį padaryti Plocko vyskupu, nors rado pasipriešinimo iš augstosios lenkų dvasiškijos. Gavęs popiežiaus leidimą, Žiemovitas pasodino jį vyskupo vietoje. Jaunuolis neturėjo pašaukimo būti dvasininku, bet tėvas neleido jam atsisakyti, nes vyskupystė davė didžiulį pelną. Kai Vytautas buvo nuvykęs antrą kartą pas kryžiuočius ir gyveno Prūsuse Plocko pilyje, 1390 m. Jogaila pasirinko šį savo giminaitį, Henriką, kad nuvyktų pas Vytautą slaptooms deryboms. Henrikas pagyveno keletą savaičių su Vytautu ir jo šeima, išimylėjo Ringailę ir, po kiek laiko, atsisakęs šventinimų, ją vedė. Betgi vos keleta mėnesių po vestuvių Henrikas mirė. Ilgai teko Ringalei gyventi našlės gyvenimą, bet 1421 m., kai Vytautui rūpė-

jo palaikyti geri santykiai su Moldavijos (šių dienų Rumunijos dalis) "gaspadoriumi", valdovu, Aleksandru, jis ją už jo išleido. Ringailė su tuo antruoju vyru nesugyveno ir po kelių metų tapo vėl našle. Netrukus savo posūnio isakymu buvo nužudyta. Jos sūnus mirė Moldavijoje nepalikęs vaikų.

Du jaunesnieji Kęstutis ir Birutės sūnus. Tautvilas ir Zygmantas, Vytauto jaunystės palydovai visą savo gyvenimą tarnavo tėvynei. Tautvilas jau 1390 m. padėjo savo galva gindamas Vilnių nuo Kryžiuočių (palaidotas Vilniaus katedroje), o Zygmantas tragiškai žuvo 1440 m. iškentėjęs ilgo gyvenimo skausmus ir nepasisekimus.

Zygmantas Kęstutaitis buvo vidutinio ūgio, staigus ir vengęs žmonių. Jis yra pirmasis Lietuvos kunigaikštis (nekalbant apie Jogailą), kurio atvaizdas, nors tik antspaudė, yra išlikęs kaip gyvo. Tačiau jo dvasios vaizdas skęsta tamsioje. Iki pat senatvės jis išbuvo Vytauto Didžiojo paunksmėje, visą laiką jo ištikimas bendradarbis ir net jo politikos klusnus įrankis. Kai Vytautas antrą kartą vyko pas kryžiuočius ir šie pareikalavo iš jo įkaito — be jo žmonos, dukters, sesers Ringailės ir didelio būrio bajorų vyko į Žygimantą. Jam daug metų teko kentėti politinio, kad ir garbės, kalinio likimą Marienburgėje. Jis niekur negavo pasireikšti prie didžiojo brolio gyvos galvos, o po Vytauto mirties jis stojė į kovą su tapusiu Didžiojo Lietuvos Kunigaikščiu — Švitrigaila. Kovą su Algirdaičiu laimėjo Žygimantas Kęstutis, bet labai brangia kaina. Kai Švitrigaila buvo nusikrėtęs tūnijos rūsį su Lenkija ir laukė iš Vokietijos imperatoriaus Zigmanto Vytautui žadėtojo karališkojo vainiko, Kęstutaitis vėl susirėmė su lenkais ir jų padedamas, šiaurės vakarinę Lietuvos dalį laikydamas savo rankose, 1432 m. Vilniuje vainikuojamas Didžiojo Lietuvos kunigaikščiu.

(Bus daugiau)

CSOTAS KAČIUKAS

— Žiūrėk, Alguti, koks gražus kačiukas.

— Mamyte, jis jau senas: jis su ūsais.

IS SEPTINTOKES RAŠINIO
— Kunigai savo bendradarbiavimą su moterimis slepia giliai po sutana.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATORA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksliai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMĖS LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmiaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerių persiuntimo išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, 8, III. Tuesday, June 2, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KOPETINGAI ĮPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

404 puslapių.

Kaina \$8.

Persiuntimas \$1.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusių metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year \$24.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year \$22.00 per 3 months. \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year. Other countries \$48.00 per year.	užsienio:	
25 cents per copy	metams	\$45.00
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	pusių metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
užsienio ir priemiesčiuose:		
metams \$45.00	Naupienos elna kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben	
pusių metų \$24.00	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago.	
trims mėnesiams \$12.00	IL 60608 Telef. 421-6100.	
vienam mėnesiui \$ 5.00		
	Kitas reikis siųsti pašto Moneta	
Kitose JAV vietose:		
metams \$40.00	Orderiu kartu su užsakymu	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Ar dar galima susitarti?

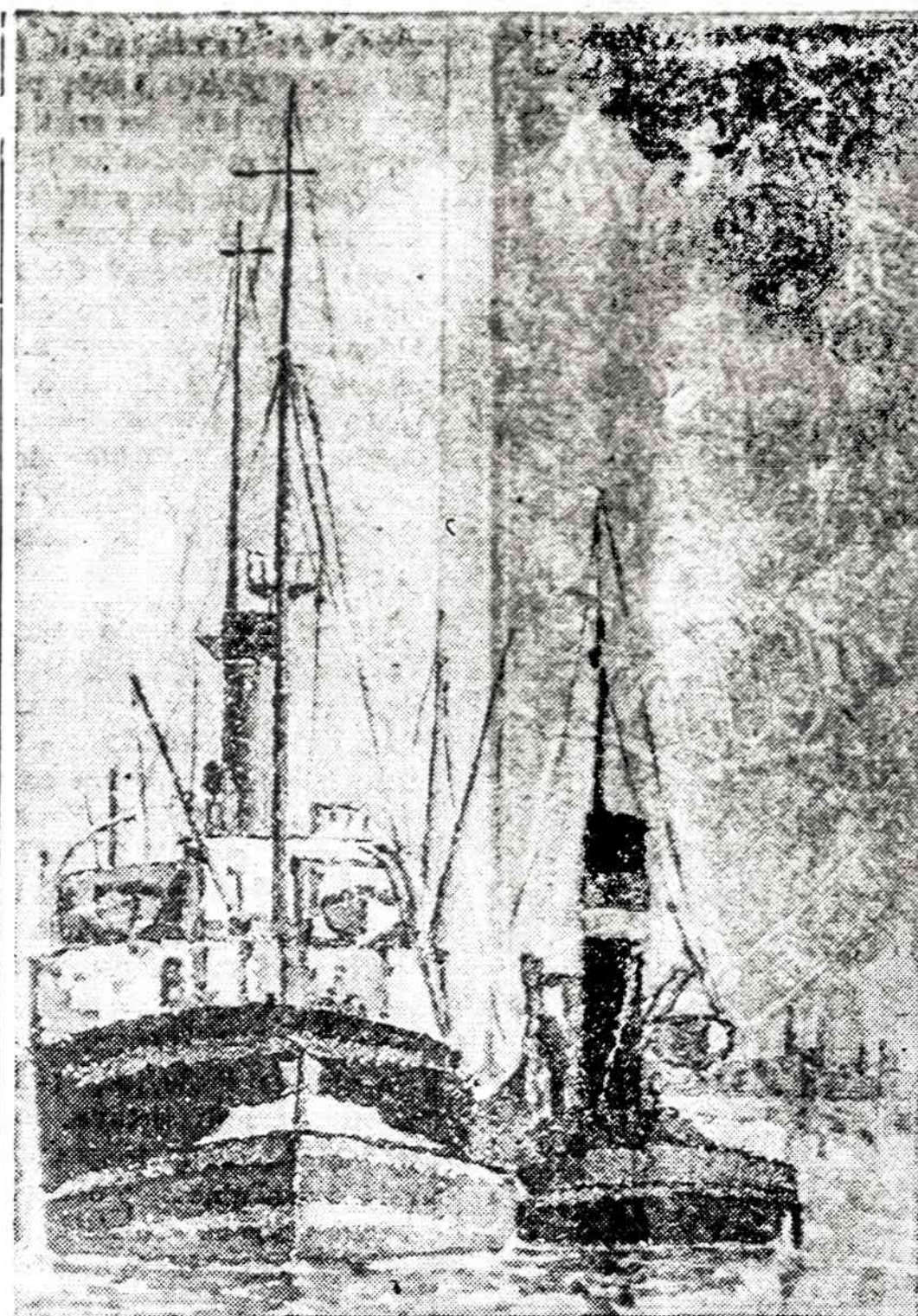
JAV Lietuvių Bendruomenės vadai kalba apie reikalą susitarti su Amerikos Lietuvių Taryba, bet jie nenori klausyti apie pasitarimus tarp JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybos ir Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės centro.

V. Kutkus, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, praeitais metais pats prašė susitikti, klausimus išaiškinti ir susitaikę su Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba. Rochesterje buvusiam pasitarime Kutkus pavartojo tą patį metodą, kurį vartojo Alg. Gečys. Jų pačių paruoštą projektą laikė susitarimu. Tą projektą jie patys patvirtino ir reikalavo, kad ALTO valdyba taip pat netrukus tvirtintų. Bet ALTO valdybai nebuvo reikalingos aiškumos, tai ji to klausimo visiškai nesvarstė.

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba projekto netvirtino, bet patarė pasirinkti kitą datą klausimui išryškinti. Tuo tarpu pirm. Kutkus, matydamas artėjančią Vasario 16-osios minėjimo sukaktį, atsakė, kad jis nenumatęs reikalų tolimesniems pasitarimams. Vasario mėnesio pasitarimas Bendruomenei labiau rūpėjo, negu bet kurie kiti klausimai, todėl visą reikalą ir atidėjo neribotam laikui.

Vasario mėnesio aukos privalo eiti Amerikos Lietuvių Tarybai, bet p. Kutkus, žinodamas, kad vasario aukų rinkimas yra svarbiausias pasitarimų klausimas, pareiškė, kad jis nesuinteresuotas pasitarimais. Kaip galima tartis, jeigu JAV LB pirmininkas nenori tartis? Jis žino, kad pasitarimai turi prasidėti su Reorganizuotąja Lietuvių Bendruomene, bet su pastarosios atstovais jis visai nesirengia tartis.

Amerikos Lietuvių Taryba yra pasirodusi tartis, bet ji negali priversti ALTO vesti Bendruomenių nesutarimus. Kutkus turės pradėti tartis su dr. Vytautu Dargiu, jeigu jis nori susitarimo. Andrius Juškevičius ir Ignas Serapinas, kartu su dr. Dargiu parodė norą tartis, bet Kutkus su jais tartis nenori. Jis nori ir toliau skelbti norą susitarti, bet nenori tartis. Paskutiniu metu jis pradėjo lankyti ir politinių grupių konferencijas, bandydamas jas įtikinti apie reikalą susitarti, bet vis-

Klaipėdos uostas 1931 metais
(Teofilas Petraičio piešinys)

vien nerodo noro tartis su tais, su kuriais jam reikia tartis.

Tuo tarpu gyvenimas eina savo keliu. Ne tik tai VLIKas, bet ir ALTas taip persiorganizavo ir sustiprėjo, kad jokia ardomoji jėga nepajėgs jų apardyti. Chicago Lietuvių Taryba parodė, kad ji gali rūpintis pagrindiniais Lietuvos laisvės reikalais. Chicago Lietuvių Taryba, Mikužūtės vadovaujama, suruošė ne tik pirmąsias ir geriausias organizuotą Vasario 16-osios sukakties minėjimą, bet iš viso aplaužė ragus ir Amerikos lietuvių vieningo darbo ardytojams. Yra pagrindo manyti, kad ir šiais metais Chicago Lietuvių Taryba, sutraukusi visas didžiausias Chicago ir jos apylinkių lietuviškas organizacijas, pajėgs dar glaudžiau sujungti visas lietuviškas jėgas vieningai Lietuvos laisvės kovai.

Chicagoje sudarytas vieningas komitetas kanauninko Vaclovo Zakarausko 50 metų kunigystės sukaktį paminėti dar kartą parodė, kad Chicago lietuviai yra pasiryžę bendradarbiauti ne tik su kanauninku, bet ir su visomis tomis grupėmis, kurios iki šio meto vedė Chicago lietuvių vieningą kovą, jau tesiamą per paskutinius 40 metų. Praeitą sekmadienį Marquette Parko lietuvių parapijos salėje buvo susirinkusi tokia grupė lietuvių, kokios mes seniai nematėme. Didžioji salė buvo ne pilna, bet kimšte prikimšta. Teko porą kartų stulso pertvarkyti, kad galimai daugiau žmonių į salę tilptų.

Dr. Zenonui Danilevičiui iškeliausi ir amžinybė, kan. Zakarausko minėjimui vadovavo pats klebonas A. Zakarauskas. Pasirodė, kad jis yra ne tik geras parapijos administratorius, bet jis yra ir gilaus humoro žmogus. Niekad Chicago lietuviai nematė klebono taip gerai nusiteikusių, kaip matė praeitą sekmadienį. Vėliau jis kvietė visus Chicago lietuvius ne tik į Marquette Parko bažny-

Kai susipešė praeito karo kaltininkai

Čia turima galvoje buvusį rudąjį Berlyną ir dar tebesamą raudoną Maskvą. Kaip yra žinoma, antrąjį pasaulinį karą sukėlė šios dvi sostinės. Bet didžiausia kaltininkė yra Maskva. Jei pastaroji būtų jėgusi prieš Hitlerinę sąjungą, į kurią ją kalbino anuometiniai Londonas ir Paryžius, tai vienas Berlynas greičiausiai nebūtų pradėjęs ji-

Bet Maskva atsuko nugarą pastovios demokratijos kraštams, besirūpinusiems išvengti galimos katastrofos, 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašė sąmokslą su diktatūra, panašią į savąją. O kai po grobimo bei apgrūbimo svetimųjų kraštų, jų broliavimasis priešo liepto galą, tada jau apsidžiaugė Londonu su Paryžium ir kitais naivaisiais, gėlinimais bei išgelbėjimais didžiausią žmogaus bei tautų priešą nuo Hitlerinio sutriuškinimo, atgaivino jį, atšėrė bei tebeseria.

Igalino palaikyti pagrobtais ir savo hegemoniją apgaubtus kraštus, plėsti savo kolonialinę imperiją toliau ir pan. Dabar anieji gelbėtojai turėtų jau pamatyti, kad, vietoje riešutavus su vėliais, reikėjo abiemis buvusiems draugams — naciams ir komunistams — padaryti galą, o ne vien pirmiesiems. Ir Niurnberge vien naciai buvo apkaltinti karo nusikaltėliais bei nuteisti, kai jų draugai — Kremliaus raudoni ponai — vietoje ir juos pasodinus į kaltinamųjų suolą, buvo prileisti net kaltintojais.

Kad Maskva ir laikytina didžiausia karo kaltininkė, bet dėl nepasisekusios draugystės su Vokietijos Trečiuoju Reichu ir pastarajam užpuolus ją, jau karo metu pradėjo akciją ne vien prieš savo buvusį sąjungininką, bet ir prieš visus vokiečius bendrai, nors jie visų įvykių metu yra buvę net kitų kraštų piliečiai, vadindama juos nacių, fašistais, revanšistais ir pan. Tad daro ji ir visą laiką vėliau, nors

čia, bet jis neužmiršo ir Lietuvos laisvės reikalą. Gary klebono Urbono ir paties kanauninko kalbos visiems salėje susirinkusiems žmonėms įrodė, kad tiesa, drąsus teisybės žodis ir vieningas darbas yra pats geriausias kelias lietuvių vienybėn. Kiekvienam buvo aišku, kad senais, apgaulės ir šmeižtų keliais lietuviai neis. Nėra reikalo. Neatrodė, kad ir žurnalistai šį kartą apgaulingomis Kalifornijos priemonėmis pajėgs lietuviams inteligentams primesti savo valią. Senos priemonės moderniam amžiuje nebetinka.

Kan. Zakarausko 50 metų kunigystės sukakties metu pasakytos kalbos, pasiryžimas vieningai siekti laisvės parodė koks efektyvus gali būti kultūringas vieningo darbo metodas.

Pagal dokumentaciją, vokiečiai bėgo ypač iš rytinių kraštų. Jų masinis bėgimas prasidėjo 1945 m. sausio mėnesį, kada Maskva vykdė bene paskutinę iš didžiųjų savo buvusių ofensyvų. Bet šio meto jų bėgimas buvo pavėlintas. Todėl labai daug žuvo pakelyje. Be valdžios, nepasirūpinusių laiku jų evakuacija, atrodo, ir patys yra kalti, kad nepajėgė atsiskirti nuo savo namų, ūkių ir kito turto anksčiau.

Kai 1944 m. bėgant iš Lietuvos pasiekė dar neevakuotą Ka-

niaus iš vienos pusės ir Smolensko bei Kijevo iš antros, įtakos zonos kryžiuosiai taip, kad Minskas ir Sluckas pasiliko Vilniaus įtakoje. Besikūrią nauji centrai čia nelabai ką galėjo šiuo atveju pakeisti. Pav., XIX amžiaus galą, labai išaugo Daugpilis, tačiau iki pat 1914–1918 m. karo šiaurės rytų Lietuvos gyventojams, kuriems Daugpilis buvo pašonėje, pavyzdį rodė ne Daugpilis, bet Ryga. Nėra abejonės, kad ekonominė gravitacija sustiprino ir kultūrinę. Rusams užvaldžius Lietuvą, visai šiaurės Lietuvai pagrindine rinka tapo Ryga. Tų sričių gyventojai ilgainiui taip priprato prie Rygos, kad be jos visai nebegalėjo apsieiti. Jie kasmet net po kelis kartus vykdavo į Rygą, nežinodami, buvo ar nebuvo ekonominių reikalų. Jeigu Ryga, protestantiškas ir svetimas lietuviams miestas, taip patraukė daugumą šiaurės Lietuvos gyventojų, tai Vilnius turėjo daug daugiau pagrindo patraukti į save kuo plačiausias sritis. Jis aprūpindavo gyventojus maldaknygėmis bei kalendoriais — ne tik savo gubernijoje, bet ir visose pietų srityse iki pat Pisko pelkių. Jame mokslininkai ne tik Lietuvos, bet ir plačių Gudijos sričių jaunuomenė.

(Bus daugiau)

PATIS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

4 — Naujienu, Chicago, Ill. — Tuesday, June 2, 1981

LIETUVOS RYTŲ IR PIETŲ SIENOS

Prof. MYKOLAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Tačiau mes jo negalime naudoti tinkamu argumentu lietuvių-gudų sienai pravesti, nes dideli kaimai sutinkami ir srityse, kurių gyventojai dar ir šiandien tebekalba lietuviškai, pavyzdžiui, Brėslaujos, Švenčionių, Utenos, Ukmergės, Ašmenos, Lydos ir kitose apskrityse. Matyt, kad didelių kaimų paprotį lietuviai yra pasisavinę, ypač srityse, kurios prieš susikuriant Lietuvos valstybei buvo slavų užimtos.

Panagrinęs senųjų trobesių tipus ir stilių buvusiose Vilniaus ir Gardino gubernijose, kurios beveik apima visas čia mūsų liečiamas sritis, matyti, kad lietuvių trobų tipai sutinkami net už tų sričių ribų, tačiau toliau išnyksta. Buvusioje Vilniaus gubernijoje ir didesniojo Gardino gubernijos dalyje lietuviško stiliaus trobos dominuoja ir yra labai puošnios.

Tą pat galima pasakyti ir dėl įvairių papročių. Istorinės Lietuvos teisimų lietuvių byloje yra randama daug vienaip ar kitaip įterptų burtų bei prietarų, kurie lietuviuose užsiliko iš pagonystės laikų. Kaip tik tokie patys burtai ir prietarai randami ir pas Vilniaus krašto "tuteišius". Nepriklausomoje Lietuvoje nebedaug burtų ir prietarų sutinkame, bet užtat jų apstu Vilniaus ir Gardino

krašte. Vestuvių, laidotuvių bei kiti lietuvių papročiai, kurie šiandien dar nėra išnykę, taip pat yra sutinkami buvusiose Vilniaus ir Gardino gubernijose.

Istorinė Lietuvos valstybė pradėjo kurtis Nemuno aukštupyje. Dar neįjungus į ją visų lietuvių žemių vakaruose (pvz., Zemačių), Naugardukas, Slonimas, Gardinas, Alšėnai bei kitos pietų sritys jau priklausė Lietuvai. Kadangi Lietuvos valstybė — bent jau savo egzistencijos pradžioje — remėsi vien lietuvių, tai negalima manyti, kad valstybės branduoly būtų gyvenę slavai.

Beveik per visą mūsų istorinės valstybės egzistavimo laiką valstybės pagrindą sudarė tos žemės, kuriose ji susikūrė. Vadinamoms valstybės centro žemėms priklausė sritys pietuose iki pat Priepetės, rytuose maždaug iki buvusios Sovietų lenkų sienos. O kaip anksčiau matėme, tos sritys pagal daugumą savo požymių analogiškos kitoms lietuvių žemėms.

Mums trūksta aiškių ir pilnų duomenų spręsti iki kokių ribų lietuviškai kalbėta, pvz., XVI amžiuje. Tačiau iš inventorių sąrašų mes galime nustatyti, kad žmonės lietuviškoms pavardėms gyveno iki pat rytinių Lithuania Propria ribų. Devynioliktojo amžiaus viduryje rusų akademikas Koepenas per katalikų parapijų klebonus surinko žinias apie Vilniaus gubernijos gyventojų kilmę. Klebonų, daugiausiai lenkų arba lenkuojančių žinijomis, lietuvių kilmės gyventojai suda-

rė daugumą ne tik vakarinėse, bet ir rytinėse gubernijos srityse, pvz., ir rytus nuo Pastovio, apie Vileiką, ir pietus nuo Valažino ir t.t. Kitų rusų mokslininkų žiniomis apie XIX amžiaus vidurį lietuviškai kalbą gyventojai Vilniaus gubernijoje sudarė apie 60%, o Gardino gubernijoje — 25%.

RYTŲ IR PIETŲ SRIČIŲ ŪKINĖ REIKSMĖ LIETUVAI

Vilnius, kaip ir visi kiti žymūs centrai, turi savo ne tik ūkinį, bet ir kultūrinį požiūrį ir jį linkstantį plotą. Kadangi istorinėje Lietuvos valstybėje nei Lietuvos rytuose, nei pietuose ne susikūrė didesnių miestų, Vilnius sugebėjo patraukti į save gana plačias sritis tiek rytuose, tiek ir pietuose, nekalbant jau apie vakarus. Kol Vilnius buvo valstybės sostinė, tol jis traukė visus Lietuvos gyventojus, tačiau kai jis tapo tik generalgubernijos centru, jo įtakos zonos labiau paryskėjo. Jo konkurentais tapo Varšuva, Ryga, Smolenskas ir Kijevas. Vilniaus ir Varšuvos įtakos zonos susitiko maždaug linijoje Augustavos — Pinskas, taip kad Gardinas, Volkoviskas, Slonimas, Baranovičiai, Nevyžius ir Pinskas pasiliko Vilniaus įtakoje, o Lietuvos Brasta ir Balstogė, administraciniu požiūriu priklausydamos Gardino gubernijai, svyravo tarp Varšuvos ir Vilniaus. Vilniaus ir Rygos įtakos zonos kryžiuosiai už Daugpilio, taip kad katalikiškoji Latgala daugiau orientavosi į Vilnių, negu į Rygą. Pagaliau Vil-

niaus iš vienos pusės ir Smolensko bei Kijevo iš antros, įtakos zonos kryžiuosiai taip, kad Minskas ir Sluckas pasiliko Vilniaus įtakoje.

Besikūrią nauji centrai čia nelabai ką galėjo šiuo atveju pakeisti. Pav., XIX amžiaus galą, labai išaugo Daugpilis, tačiau iki pat 1914–1918 m. karo šiaurės rytų Lietuvos gyventojams, kuriems Daugpilis buvo pašonėje, pavyzdį rodė ne Daugpilis, bet Ryga. Nėra abejonės, kad ekonominė gravitacija sustiprino ir kultūrinę. Rusams užvaldžius Lietuvą, visai šiaurės Lietuvai pagrindine rinka tapo Ryga. Tų sričių gyventojai ilgainiui taip priprato prie Rygos, kad be jos visai nebegalėjo apsieiti. Jie kasmet net po kelis kartus vykdavo į Rygą, nežinodami, buvo ar nebuvo ekonominių reikalų. Jeigu Ryga, protestantiškas ir svetimas lietuviams miestas, taip patraukė daugumą šiaurės Lietuvos gyventojų, tai Vilnius turėjo daug daugiau pagrindo patraukti į save kuo plačiausias sritis. Jis aprūpindavo gyventojus maldaknygėmis bei kalendoriais — ne tik savo gubernijoje, bet ir visose pietų srityse iki pat Pisko pelkių. Jame mokslininkai ne tik Lietuvos, bet ir plačių Gudijos sričių jaunuomenė.

(Bus daugiau)

PATIS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

4 — Naujienu, Chicago, Ill. — Tuesday, June 2, 1981

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais įrašę knygą apie šventąjį Rastą. Pirmą atėjusį, į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 3/4 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškųjų manų", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistatymo", 300 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmi atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Manhattan Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPÉCIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2610 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

LEONAS SEIBUTIS

**INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA**
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet,
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Primam Master Charge
ir VISA korteles.
R. ŠEKENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vėdėja — Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDZIONYTĖ
Programos vėdėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

**PATS SKAITYK IR DAR KI-
TUS PARAGINK SKAITYTI**
Mūsų "NAUJINIENOS".

STIPRINAMAS PAVERTU TAUTŲ KOMITETAS ČIKAGOJE

Mūsų energingam ir darbš-
čiam pirmininkui Viktorui Viks-
nuiš, komitetui pers. organizavo.
Atstovų susirinkimą sušaukė
iniciatorius Olgertas Čakars, Či-
kagos Latvių Organizacijų Są-
jungos (ULAC) pareigūnas. Su-
sirinkimo pirmininku išrinktas
Vincent Samasška.

ULAC pirmininkas Ilmars
Bergmanis sutiko eiti komiteto
pirmininko pareigas šių metų
kadenrijoje. Jis yra federalinės
valdžios auditorius, aktyviai vi-
ka Čikagos Jungtiniam Baltų
komitete (JBC), ir daugelyje
latvių organizacijų.

Nuarta sudaryti valdybą, ku-
ron taip pat įeity: du vice-pir-
mininkai, sekretorius ir išdi-
ninkas.

Pasiūlytiems kandidatams su-
tikus, komiteto valdybą sudarė
šie atstovai: Ilmars Bergmanis

— pirmininkas, dr. George M.
Radojevich ir Vincent Samasška
— vicepirmininkai, Mara Erk-
manis — sekretorė, Eufrozine
Mikužis — išdininke.

Lietuvių tautinei grupei atsto-
vavo: Eufrozine Mikužis ir Vin-
cas Samasška (Čikagos ALT sk.),
Kazys Laukaitis (JAV LB VV
apyg.) ir Viktoras Motušis (Ci-
cero ALT sk.). V. M.

Iš ekup. Lietuvos

R. ŽULPA IR VEL PIRMAS

Vasario mėn. Paryžiaus prie-
miestyje įvykusiose tarptauti-
nėse plaukimo varžybose 200
metų krūtine pirmą vietą lai-
mėjo vilnietis olimpietis R.
Žulpa.

ATŽYMETOS MENIŠKAI APIPAVIDALINTOS KNYGOS

"Minties" leidyklos atspaus-
dintoji L. Brežnevo "Mažoji žė-
mė" pripažinta meniškausia iš-
leista 1980 m. knyga, kaip rašo-
ma "Tiesoje".

Apipavidalino dail. K. Juodi-
kaitis.

Meniškomis dar pripažintos
trys knygos: Č. Kudabos "Geo-
grafinės kelionės ir atradimai"
(dail. B. Leonavičius), K. Ku-
bilinsko "Varlė karalienė" (dai-

lininko A. Steponavičiaus) ir
elementoriaus "Vyturėlis" trys
dalyės.

Geriausią politinį plakatą
"Maskva 80" sukūrė dail. L.
Prindgauskaitė.

GRIAUDĖ IR ŽAIBAVO

Vasario 7 d. Vilniuje griaudė ir
žaibavo, kaip rašoma "Tiesoje".

Sinoptikė E. Tyliūnė išaiški-
no, kad tai sukėlė šiauriniai
Pabaltijo rajonais praslinkę
gilus ciklonas, kuris užkliudė
ir Vilnių.

Oro temperatūra, prie žemės
buvusi 1-2 laipsnių šilumos, o
3 km aukštyje 18 laipsnių šal-
čio. Tai sukėlė perkūniją.

Nuo 1950 m. griaustinis Lie-
tuvijoje vasario mėn. buvęs 3
kartus.

PAGREITINS EILUTES PRIE PIETŲ

M. Melnikaitės vardo Ute-
nos trikotažo ir galanterijos į-
monėje, kurioje dirba dau-
giau kaip pustučio tūkstančio
darbininkų, nėra lengva gau-
ti valgykloje pavalgyti. Esantį
gaistis, nes valgykla iš karto
gali aptarnauti tik 200 žmonių,
nors cechai turi savo paskirtas
valandas.

Dabar toje įmonėje įrengtas
konvejeris, ir aptarnavimas
jau truks tik 15 minučių.

• Wisconsin universitete ty-
rimais ir stebėjimais prieita iš-
vadų, kad kiškiai ir kralikai sa-
vo ilgas ausis naudoja kaip ra-
diatorius vienodesnei kūno tem-
peratūrai palaikyti. Kada yra
šalta, jie savo ausis laiko pri-
glaudę prie kūno, sušildydami
šilumos radiaciją. Karštą dieną
jų ausys yra atokiau nuo kūno.

• Mokslininkai stengiasi ne-
galimą dalyką padaryti galimu,
o politikieriai dažniausiai nori
galimą paversti negalimu.
(Bertrand Russell)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPI VOIA

GORDON FUNERAL HOME

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

1605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

laidotuvių

direktorių

asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

*

FURIM

KOPLYCIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

P. J. RUDIKAS

4004 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1133 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

A. † A.

JONUI NENIŠKIUI

tragiškai mirus,

didžio skausmo prisilėgtiems tėveliams — Stasiui ir
Marytei Neniškiam, broliams Kęstučiui ir Algiiui bei jų
šeimoms, reiškiam giliausią užuojautą ir kartu liūdime

ADA ir JURGIS ŽEMAIČIAI su šeima

14 metų mirties sukaktis

A. † A.

CHARLES KRIŠČIŪNAS

Gyvenęs Beverly Shores, Ind., anksčiau gyveno Chicagoje,
Town of Lake apylinkėje.

Mirė 1967 metų birželio mėnesio 2 dieną, sulaukęs
71 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr., Krekenavos valsč.
Paliko našlė: žmona Josephine (Yuška), dvi duk-
terys: Christine Austin, Eleanor Lukas, žentas Leonard,
septyni anūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Sėkmadienį, birželio 7 d., 10 val. ryto bus laikomos
pamaldos šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, Ind.

Mes Tavęs, mūsų Brangiausias, niekuomet neužmir-
šime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar
vėliau pas Tave nuosisime.

Tebūna Tau lengva ši žemėlė.

Nuliūdę lieka:

ZMONA, DUKTERYS ir GIMINĖS

Pasižymėjusiam lietuviui lakūnui

A. † A.

KĘSTUČIUI PETRAUSKUI

tragiškai žuvus lėktuvo nelaimėje,

šioje skausmo valandoje tėvus ir artimuosius nuošir-
džiai užjaučiame.

ANTANINA LIORIENTAITĖ

(pirmoji Nep. Lietuvos lakūnė),

KAZYS POVILAITIS,

JURATĖ ir EDMUNDAS JASIEČAI

Tragiškai žuvus lakūnui

Kęstučiui Petrauskui,

tėvą Juozą ir motiną Salomėją širdingai
užjaučiame.

BRONĖ ir VACYS RUTKAUSKAI

SVARBI "VAKARONE"

Skaitan draugo (penktadienį, gegužės mėn. 29 d.) septyni puslapyje patalpintą žurnalisto Jurgio Janušaičio vidutinio ilgio straipsnį, pavadintą SVARBI VAKARONE.

Tik dirbtelėjus į pavadinimą, gavosi mintis, kad čia bus nupasakota apie kažkokią priešvestuvinę linksmybę, nes lietuviškas žodis vakaronė reiškia: vakarojimas, vakaras prieš vestuves, pasilinksminimas. Mūsų liaudies vartojamas žodis mergvakaris, kuris reiškia laiko praleidimą prieš vestuves jaunuosiuose namuose, kaip tik pilnai turi tą pačią prasmę.

Deja, pradėjus skaityti rašinio turinį, pasirodė, kad čia bus aprašoma, kaip reikia suprasti ir kokią reikšmę turi JAV Lietuvos Bendruomenės Socialinių Reikalų Tarybos išleistoji lietuvių surašinėjimo anketa.

Ta "vakaronė" įvyko Jaunimo Centro kavinėje š.m. gegužės 22 dieną. Ją pradėjo L.B. Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis, kurio pirmieji žodžiai tuoj nuskambėjo, kad čia bus supažindinama su anketo reikšme, atseit — kokie dideli darbai šiuo LB žingsniu buvo nuveikti, ir kad ta anketa nebus leidžiama kritikuoti, o tik bus atsakoma į susirinkusių patiekus rimtus klausimus.

Už socialinių reikalų pranešėjų stalo sėdėjo dr. A. Butkus (chairman), vienas iš Draugo redaktorių — J. Šoliūnas, dr. R. Kulienė ir dar viena moteris, kuri buvo tituluojama kaip koordinatorė. Jos pavardės neprišimenu, bet ir ji aiškino anketo svarbą.

Viesiems pranešėjams trumpai pakalbėjus ir aiškiai nusakius kokie darbai šią anketa sudarant buvo atlikti, kokio mokslo galvos ją kūrė ir kuo remiantis ta anketa sudaryta, buvo leista pranešimus išklausiems statyti klausimus.

Pirmiausia pasisakė pats "vakaronės" pirmininkautojas, R. Laukaitis, įvertindamas šią LB pastangų didžiulę reikšmę mūsų vyresnio amžiaus žmonių ateičiai, tuoj puolė Naujienas, kad, atseit, jos visą reikalą tiems žmonėms padėti gadina, ir kad jos komunistinės. Jį tuoj pasekė dar du "klausėjai", kurie taip pat ne klausimus statė, bet puolė vien tik Naujienas ir jas vadino komunistams tarnaujančiomis. Be to, tuoj buvo užpultas

ir Chilagos Lietuvių Pensininkų Sągos pirmininkas St. Vanagūnas, kam jis nelidęs Marquette Parko LB pirmininkei tą anketa pensininkų susirinkime pristatyti.

Prasidėjus tiesiog asmeniškai užpildinėjimui, vis dėlto, pirmininkaujantis užpildinėtojus perspėjo, kad asmeniškams ginčams čia ne vieta, ir tuoj pat buvo prieita prie klausimų.

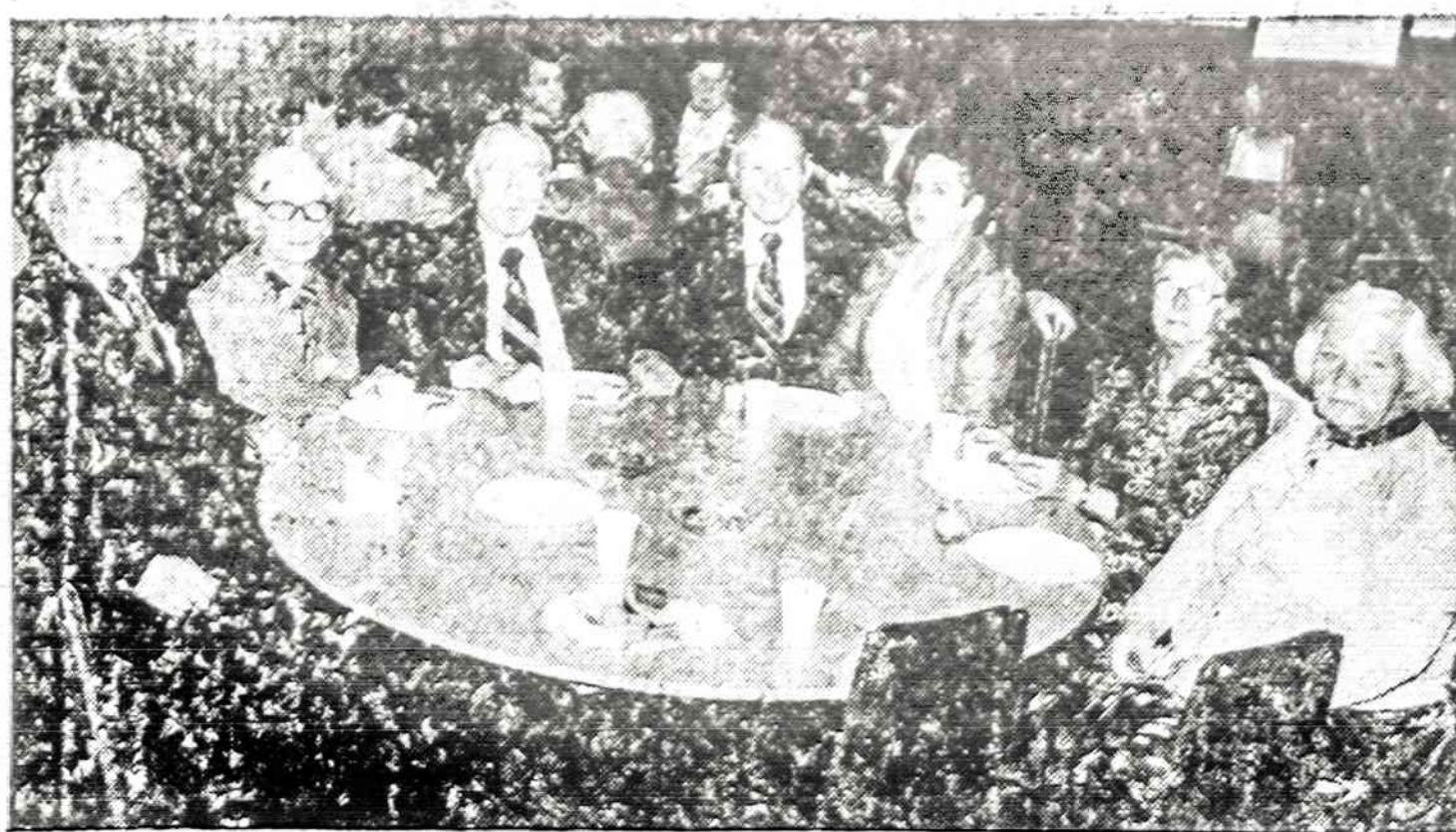
Klausimų buvo įvairių. Kiek toko suprasti, tai ne vienam iš klausytojų sukėlė galvosūkių, todėl anketoje tiek daug klausimų ir kaip didelė dalis tų klausimų galima suderinti su žmonių surašymu, kai norima jiems socialiai pagelbėti. Be to, matėsi senesnių žmonių (nors tik tokie Jaunimo Centro kavinėje ir užpildė) veiduose susirūpinimas, kad tie sąrašai nepatektų kur nereikia, žinant, kad visi lietuviškos kilmės žmonės, nežinint kur jie gyvena, pagal paskutinę Rusijos imperijos konstituciją, skaitomi tos imperijos piliečiais.

Dr. A. Butkus aiškiai nuneigė tokį susirūpinimą, nes, anot jo, tie sąrašai bus gana saugioje vietoje. Kai dėl surašymo klausimų daugybės, tai buvo paaiškinta, kad anketa sudarant buvo pasinaudota (kaip pavyzdys) kokio tai katalikiško universiteto vienos etninės grupės sąrašo sudarymu.

Į tokį atsakymą tenka pastebėti, kad kai universitetai daro kokius nors žmonių surašinėjimus, tai jie daro tai tik moksliniams tikslams, bet ne socialiniams reikalams.

Kiek daugiau klausimų kilo dėl numatytų lietuviškų sodybų steigimo. Dėl jų reikalingumo ginčytis netektų, nes jos tikrai padėtų senatvėje neturintiems kur prisiglausti. Bet čia jau liečiama nemaža pinigų suma, ir neaišku iš kur tie pinigai bus gaunami. Šiuo reikalu Socialinių reikalų tarybos pirmininkas dr. A. Butkus pasirodė dideliu optimistu, nes, anot jo, užpildžius anketas ir pasirodžius nemažam lietuvių senesnio amžiaus žmonių skaičiui, juo bus galima operuoti einant į federalinės vyriausybės šiam reikalui skirtus resursus.

Perdidelio entuziazmo susirinkusių kavinėje žmonių tarpe nesimatė, nors žmonių buvo nemažai. Po kiekvieno pranešimo buvo paplota, nes to reikalauja etiketas. Manysčiau, kad kiekvienam lie-

(R) LB Brighton Parko Apylinkės visuotinio susirinkimo 1981 m. balandžio 5 d. dalis. Brightonparkiečių kavutės proga. Iš kairės į dešinę: Stasys Kuzmarskis, ponis Kuzmarskienė, Antanas Abramaitis, Antanas Marma, Jūratė Jasiūnienė, Emilija Markūnienė ir Julija Laurinaitienė.

tuviui būtų pravartu tą anketa atidžiai perskaityti ir pasidaryti savo asmenišką išvadą. Gyrinantis, kad tą anketa užpildžius bus daug pagelbėta socialinėje srityje, man atrodo, yra tas pats, kaip to medžiojo entuziazmas meškos ūgavus.

Žinoma, jei LB pradėjo savo veikimo ribas kiek galint išplėsti, ir jau turint savo dispoziciją (be tiesioginių kultūros ir švietimo reikalų) net ir visuomeninių reikalų ministeriją, tenka rūpintis ir žmonių sveikatos bei senatvės reikalu.

Vieno tik reikia nepamiršti, nes bet kuo nors persivalgytas gali nepergerai atsiliepti ir į pačio valgytojo sveikatą.

Juozas Žemaitis

TRUMPAI

— Lietuvos gen. konsulė J. J. Daužvardienė, Izraelio gen. konsulas Andrew Kopan, Illinois universiteto atstovas, taip pat lietuvių, ukrainiečių, ispanų, negrų, graikų, britų, italų, vokiečių ir žydų atstovai dalyvavo Stanley Balzeko Jr. bute pasitarti tautinių grupių veiklos reikalais.

— Žurn. Juozas Balvočius iš Los Angeles išsiuntinėjo Lietuvos žurnalistų Sąjungos nariams kandidatų į centro valdy-

bą sąrašus. Čikaboje kandidatavo B. B. Brazdžionis, Jurgis Janušaitis, Bronius Juodelis, Vytautas Kasiniūnas, Grožvydas Lazauskas, Petras Petrutis ir Algirdas Pužauskas. Los Angeles, Cal., kandidatuoja: Vytautas Pledžinskas, Gintautas Juodgudis, Petras Pamataitis, Stasė Palutienė, Vladas Šimoliūnas, Rūta Kleva Vidžiūnienė. Revizijos komisijon kandidatuoja: kagigiskiai: Juozas Kapačinskis, Vtautas Račkauskas, Kazimieras Sutkus, Juozas Toliušis ir Jonas Vilutis.

— Marilyn Augustyn iš Marijos aukšt. mokyklos gavo Marquette banko stipendiją.

— David Sakalys yra vienas iš St. Rita aukšt. mokyklos laikraščio redaktorių. Laikraštėlis yra pripažintas tarp 100 geriausių Amerikoje. Jį giria Illinois semelis specialioje sen. LeRoy (Lemke rezoliucijoje).

— Sen. LeRoy Lemke įnešė Illinois seimelin įstatymo projektą, kad automatiškai būtų nubauti vieneriems metams kalėjimo už narkotikų įnešimą į kalėjimus.

— Stud. Laima Krivaitė iš New Yorko universiteto vasaros metu dirba Toronto Lietuvių namuose. Ji baigė lituanistikos mokyklą, lankė aukšt. lituanistikos kursus ir Vasario 16 gimnaziją.

— Tautinių šokių ir dainų fes

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės oro šaulių būrio vadui, lakūnui

KESTUČIUI PETRAUSKUI
tragiškai žuvus,

Jo tėvams: rinktinės vicepirmininkui kultūros reikalams JUOZUI ir šaulei SALOMĖJAI PETRAUSKAMS, skausmo ir liūdesio prisilgėtiems, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimę.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS
5-to BŪRIO VALDYBA ir NARĖS
NARIAI ROCKFORDE

A. † A.

JONUI NENIŠKIUI

tragiškai žuvus,

tėvui Stasiui, motinai Marijai, broliams ir artimiesiems
reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

BRONĖ ir VACYS RUTKAUSKAI

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsintus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tarptautinė organizacija, lietuviams išskirtai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUGNIS MILLIONUS dolerių apdraud savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA nelyčio pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą lemia tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreiptis į savo apylinkės SLA kuopų reikėtų, jie jums melai pagelbės ir SLA išrašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
247 W. 30th St.
Tel. (212) 543-2218

REAL ESTATE

Namai, Žemė — PARDAVIMAI
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU RCSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

EVANSTONE — 3 butų mūrinis, 20 m. Gražiai užlaikytas. Arti ligoninės ir universiteto. \$130,000.

MORRIS — 2 po 6. Atskirai šildomi vienetai. Didelis garažas. Marquette Parko centre. \$75,000.

4 BUTŲ MORRIS — 3 po 4 ir 1-2, 50 pėdų sklypas. Brighton Parke. \$89,000.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai, 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiname aparate.

PARDUODU UŽ \$80,000
STATYBAI KOMERCINIŲ KAMPINIŲ SKLYPĄ

132'—91' prie 6900 W. 87th St. ir 80'—0' prie S. New England Avenue.
Skambinti Savininkui:
6900 W. 87th St., Burbank, Ill.
598-8445

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.
523-1962

DENTAL OFFICE & LABORATORY PLUS BUILDING
Established 40 years — Marquette Park area.
Call Mr. Jage or Mr. Sweet
735-2200

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIDGEPORTE ISNUOMOJAMAS keturių kamb. butas su šildymu ir karštu vandeniu, beismonte, kiemo pusėj. Teirautis 839-8597

ELEKTROS ĮRENGIMAI
PATAISYMAI

Turli Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiešiuose, greiti, garantuoti ir sažinimai. KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmežiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING

• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalniai darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita.
FETINGIS CONSTRUCTION
7152 So. Kedzie Avenue
Tel. 776-8505

Dengiamie ir karnisose visuose stogose. Už darbų garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŽIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolski, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergl. Park, Ill.
60642 - 424-1654
State Farm, Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

2458 W. 69th St.
Darbo val: nuo 9 ryto iki 7 vak.
Seštadieniais nuo 9 iki 12-tos
arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Seštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

PIRKITE JAV TAPYMO BONUS

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. Tuesday, June 2, 1981